

čeno, že zavedení umořovacího řízení ohledně cizozemských státních dluhopisů, tudíž i dluhopisů rakouských válečných půjček, v tuzemsku vůbec jest vyloučeno; platí tu spíše ustanovení čtvrtého odstavce § 115 j. n., dle něhož, není-li tu jiného předpisu, pro umořovací řízení a pro povolení amortisace příslušným jest soud okresní, u kterého strana, domáhající se umoření, v čase žádosti má svůj obecný soud ve věcech sporných, zvláště když umoření má účinek jen v tuzemsku. Z toho, co uvedeno, plyne, že nepochybily nižší soudy, odmítnuvše návrh pro nepřislusnost dovolaného krajského soudu v Chebu, že však není správným právní názor soudu rekursního, že v tomto případě není vůbec žádný tuzemský soud příslušným, poněvadž jde o cizozemské státní dluhopisy; naopak založena příslusnost okresního soudu ve Žluticích, jakožto soudu, u něhož navrhovatel má svůj obecný soud ve věcech sporných (§ 66 j. n.). Proto bylo sice zamítnouti dovolací rekurs, ale zároveň dle § 44 odstavce první j. n. uložiti soudu první stolice, by přikázal věc příslušnému okresnímu soudu ve Žluticích.

Čís. 2074.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Pokud jde o pacht louky a o kup luční úrody. Pacht »výtěžků půdy« není pachtem v právním smyslu.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1922, R I 1386/22.)

Soud první stolice zamítl požadovací nárok pachtýře, ježto neměl požadované louky v pachtu, nýbrž každoročně kupoval z ní úrodu. Rekursní soud pachtýři požadovací nárok přiznal. Důvody: Rozhodným jest pro posouzení pachtovního poměru, že stěžovatel i jeho předchůdce seno a otavu rok co rok za úplatu klidili, a nezáleží při užití a intenci zákona o dlouhodobých pachtýřích na tom, zda tohoto práva sklizně nabyli smlouvou, ujednanou pro delší období či úmluvou platnou vždy pro sklizeň toho kterého roku, jak u luk často bývá. Ostatně vidno z § 117 odstavce druhý ex. ř., že zákon zná i propachtování pouhých výtěžků nemovitosti.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Nedokonale řešena byla otázka, zda jde o pacht či pouze o každoroční prodej trávy. Tu neposoudil rekursní soud věc správně. U louky jest otázka těžší, než u pole, poněvadž tu po případě odpadá nejen vzdělávání půdy, nýbrž i mrvení. Jestliže vlastník sám půdu opracovává, na př. mech vypleňuje, krtičiny rozhrabuje, kořání křovin vůkolních vykopává a půdu hnojí, jest to zřejmě pouze prodej trávy, když se sklizeň přenechá za jistou cenu osobě třetí, byť se tak dělo i každoročně. To se podává z porovnání § 1091 s předpisy §§ 1275 a 1276 obč. zák. Avšak i když opracovávání a mrvení se neděje, ježto ho, jak u dobrých luk

bývá, snad vůbec není potřebí, nebo že, ač by ho potřebí bylo, vlastník snad není dosti dbalým, může i tu býti dostatek jiných znaků pro posouzení věci, tak na př. když se sice sklizeň každoročně přenechává třeba i též třetí osobě, avšak vždy za cenu jinou, odpovídající právě úrodě toho kterého roku, bude tu pravidelně pouhý prodej trávy a nikoli pacht pozemku. To se již při výslechu stran mělo vzítí na přetřes a bylo by pak vyšlo na jevo, že vlastník pozemku jest na stanovisku, které teprve stížnost dovolací podrobně rozvésti má příležitost. Tvrdí, že farář sám opravy na louce konal a, kde nebyla zavodňována řekou, louku lnožil, trávu pak že prodával až přímo před sklizní, kdy uchazeči už viděli, jaké množství trávy se urodilo, a konečně že ji hlídal hajný a nikoli ten, kdo trávu potom úplatně získal. Jen ještě třeba udati, jaká byla cena v kterých letech. Rekursní soud ovšem odvolává se na § 111 odstavec druhý ex. ř., který mluví o propachtování pouhých výtěžků nemovitosti. Avšak i kdyby to byl propacht ve vlastním slova smyslu, přece by nestačil, protože požadovací zákon vyhledává k požadovacímu právu pacht pozemku samého (§ 1 odstavec první a třetí) a nestačí pacht jeho výtěžků, pročez zákon dusledně také vyžaduje, by pozemek »obděláván« byl pachtýřem samým, a nestačí, obdělává-li jej vlastník a »pachtýř« jen klidí. A přes tento rozdíl lze se přenéstí tím méně, když sám § 111 odstavec první ex. ř. mluví napřed o propachtu nemovitosti samé a teprve v odstavci druhém o propachtu jejích výtěžků. Ale pouhý propacht výtěžků, t. j. propacht, kde práci na docílení úrody věnuje sám vlastník a pachtýř pouze klidí, jest propachtem jen v nevlastním a nepravém smyslu slova, odporujeť to pojmu pachtu v § 1090 obč. zák. vytyčenému, a spadá správně pod obyčejný kup dle § 1275 nebo dle rozličnosti případu pod koupi naděje dle § 1276 obč. zák. Pojmová anomalie § 111 odstavec druhý ex. ř., převzatá sem z min. nař. ze dne 28. října 1865, čís. 110 ř. zák. čl. IV. lit. b) o výsadách ústavů pod dohledem státní správy úvěrní obchody provozujících (ústav může »jednotlivé neb veškeré výtěžky sekvestrovaného statku veřejnou dražbou propachtovati«), kamž zase převzata byla ze starších statutů bankovních (zná ji na př. statut priv. všeob. rak. ústavu pro úvěr pozemkový vyhlášený výnosem min. ze dne 1. června 1864, čís. 49 ř. zák. čl. 113 a 119) spočívá na obecném způsobu řeči. Při úplatném přenechání práva vybíratí jisté důchody, ať soukromé, ať veřejné, mluví se právem o jich pronájmu, na př. o pronájmu cla, potravní daně a pod. Avšak poněvadž výrazů »pronájem« a »propacht« užívá se v obecné mluvě střídavě a současně, nastává velmi často záměna i v technické mluvě právnické, zvláště když mez obou ústavů jest v praxi skoro nerozeznatelná, i setkáváme se se záměnou nejen v právních listinách, i notářských, nýbrž i v zákonech, a to pravidelně tak, že »pacht« vytlačuje »nájem« a zabírá jeho místo: Tak se mluví nejen o propachtování duchodu, nýbrž i rybolovu a honitby (§ 334 a 340 ex. ř.), ba dokonce i o propachtování sadu, ačkoli úplatné získání ovoce na stromech jest pravidelně zcela zřejmě koupí, a nespadá tedy ani pod pojem nájmu. Při zemědělských pozemcích však rozeznávání jest velice důležité a v požadovacím zákoně dokonce rozhodné: požadovací právo nevztahuje se nejen na pozemky, jejichž úroda je předmětem koupě, ale ani na pozemky, jež byly pouze pronajaty, jako na př. za skladiště dříví, nýbrž jen na pudu ve vlastním a pravém slova smyslu propachtovanou.